

VENEPRINT

Kokkola
Karleby

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

AINETTA LISÄÄVÄ DIGITALINEN VALMISTUS
VENETEOLLISUUDESSA

Veneosien tulostus

1.9.2021-31.8.2023

Budjetti: 280 400 (kehitys) + 100 000 (investointi) €

centria
Tutkimus ja kehitys

Sisältö

- Robotti tulostus perusteet: materiaalit ja laitteisto
- 3D-tulostettujen tuotteiden esimerkit
- 3D tulostuksen hyödyt
- Materiaali kehitys ja 3D tulostus Centrialla
- Hankkeen tehtävät

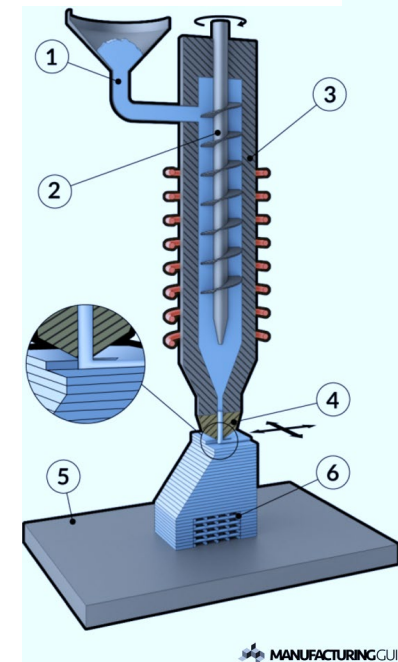
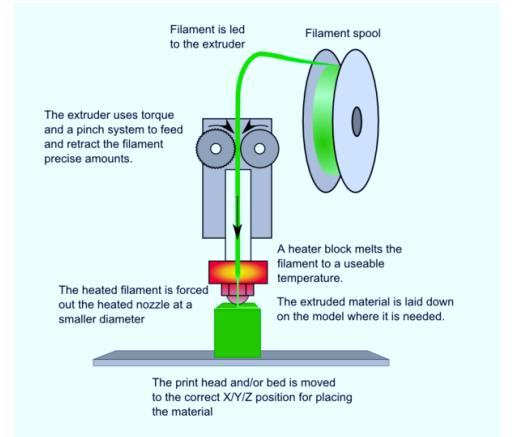
FFF or FDM – fused filament fabrication or fused deposition manufacturing

- Material feeded as filament, most usuall filament 1,75 mm
- Filament making is additional process, limited amount of material in the market
- Industrial size attached to robot availbale, but rear

FGF – Fused granule fabrication

- For parts with thick walls, lower resolution and low complexity
- For faster production of large sized parts
- Injection moulding materials might suit, fibre filled materials

Materials: thermoplastics

3D-tulostuksen hyödyt – kappaleiden tulostus

Tuote ja tuotanto	☐ Monimutkainen geometria on mahdollinen, voi vähentää kokoonpano tarvetta ☐ Yksilöllisten ratkaisujen hinta on pienempi ☐ Valmistusaika tilauksesta toteutukseen lyhene kun on vähemmän työvaiheita ☐ Ei tarvitse muoteja, eikä tilaa niiden säilytykseen
Työn houkuttelevuus	☐ Vähemmän käsityötä ☐ Kuivien aineiden työstö on miellyttävämpää, helpompi houkutella työvoimaa ☐ Työpajan haju vähene, parane työympäristö
Ympäristö	☐ Kierrätettävät materiaalit, erityisesti jos käytetään luonnonkuidut ☐ Mahdollisuus pienentää veneen paino vaihtamalla lasikuitu luonnonkuiduilla ☐ Tuotantoprosessissa syntyy vähemmän jätettä, syntyvä jäte on kierrätettävä ☐ Veneet monessa tapauksessa on vapaa-ajan tuotteita ja ympäristö arvot niissä nousevat jatkuvasti asiakkaiden osto päätöksissä esille. ☐ Pienemät elinkaari päästöt, eli hiilijalanjälki ja myös muu ympäristö vaikutus pienempi
Uusi liiketoiminta	☐ Veneiden elinkaari palvelut: kansirakenteiden uusiminen, yksilölliset ratkaisut, veneidenpurkaus ja kierrätys

Investments

Robot ABB IRB6700

- 175kg / 3.05m
- TrackMotion IRBT6004, 2,7m

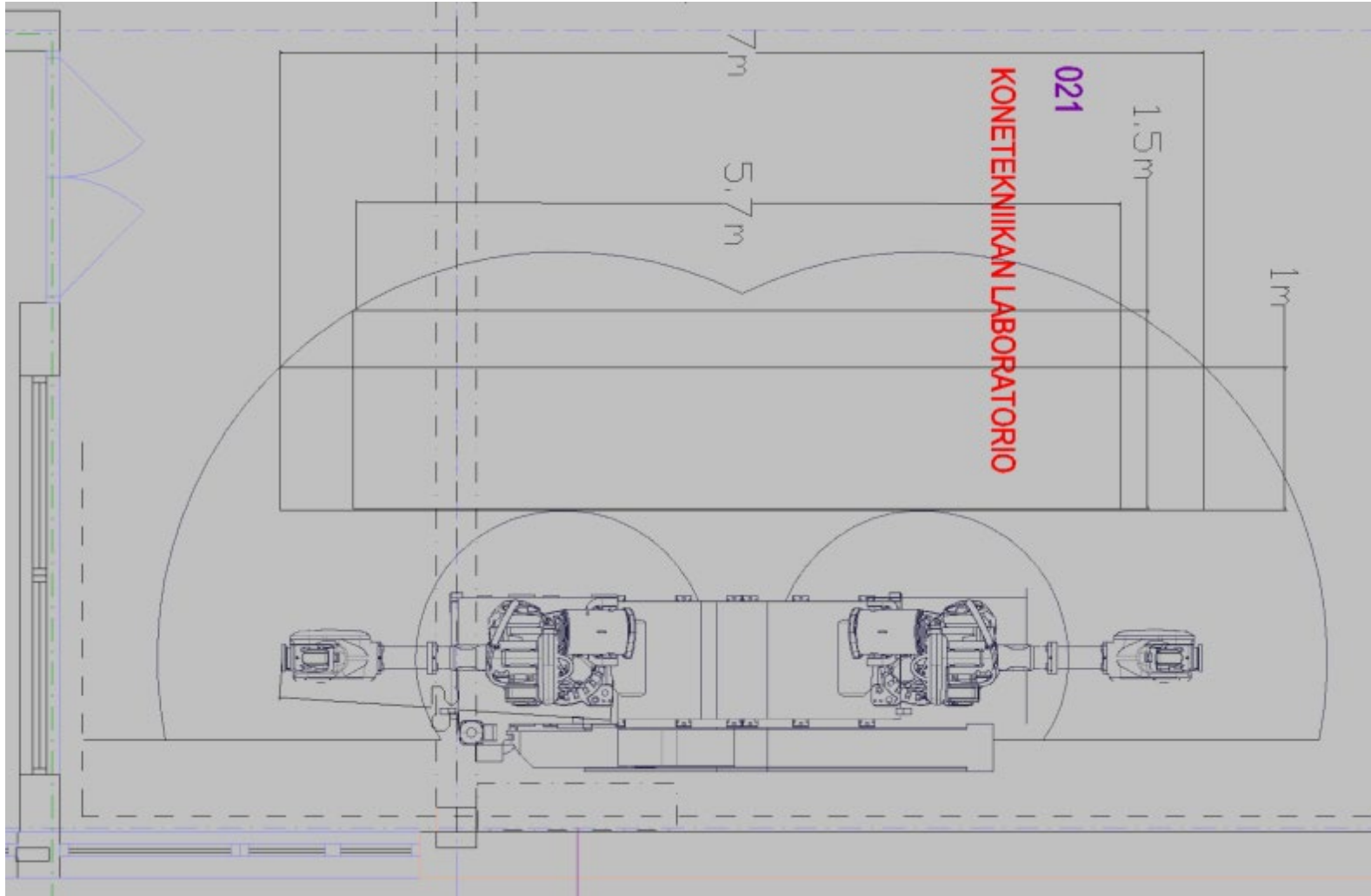
Extruder for printing CEAD E25

- 80-400°C
- Throughput 5-12 kg/h
- Nozzles – 2-18 mm
- Material dryer/feeder 50-185°C, 100 l

2-axis workpiece positioner IRBP A500

VENEPRINT

Esimerkki kappalekoko:

7x1,5x1,5 m

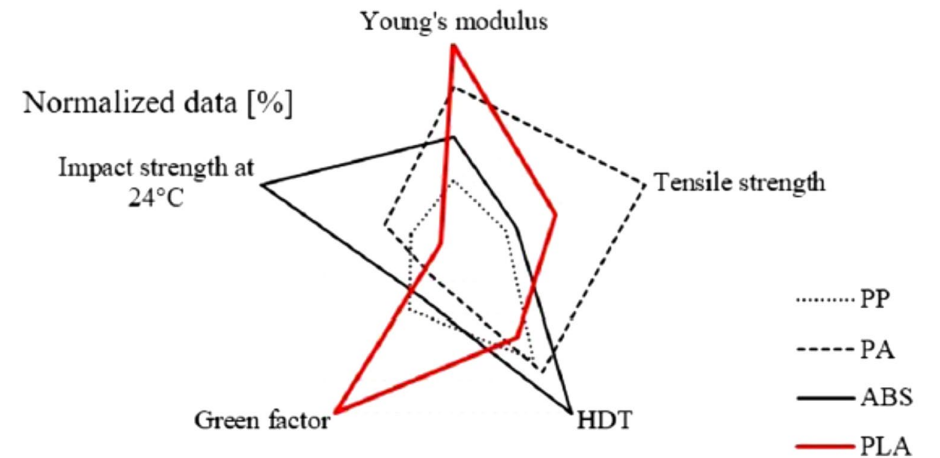
7,0x1,0x1,5 m

Materials

Material requirements for 3D-printing (LSAM) of mould

- ✓ Chemical resistance to resin components
- ✓ Withstand resin cure temperature and exotherm of reaction
- ✓ Withstand process parameters (consolidation pressure and vacuum bagging approach)
- ✓ Low thermal expansion (CTE)
- ✓ Tool preparation (sealing)
- ✓ Anticipated use (tool life)
- ✓ Storability/ageing resistance

	Polyester resin	MEKP	Epoxy resin	Epoxy hardener
ABS	X	X	✓	X
PA6	✓	✓	✓	✓
rPET	✓	✓	✓	✓
PP	✓	✓	✓	✓
PMMA	X	X	X	X

T.Tábi, T.Ageyeva, J.G.Kovács.

<https://doi.org/10.1016/j.polymertesting.2021.107282>

Resistance to lamination resin chemicals

Strategy and compounding

- Cheap matrix → Polypropylene chosen
- Reduced thermal expansion → wood fibre
- Increased bio-based content → 40% wood fibre
- Recyclable production waste
- Recyclable product

40% saw dust

Lyondell Basell
Moplen EP240H

Twin screw extruder, throughput up to 150 kg/day

Some thermoplastic fiber reinforced materials for LSAM in the market

Manufacturer	Product	Polymer	Fibre	Content, (%)	Tensile Modulus, (GPa)	Tensile Strength (MPa)	Extension at Break, (%)	Tg, °C HDT, °C
UPM	Formi 3D	PLA	Cellulose	20 or 40	3,6 or 5,4	39 or 48	4 or 2	(53°C)*
Stora Enso	DuraSense® 3D Plus 50	PP	S-wood	50	2,7	45	7	(75°C)*
Polymaker	PolyCore ASA-3012	ASA	Glass fibre	20	7,237	101	2,6	Tg 98°C, 97-104°C
Sabic	AC004XXAR1	ABS	Carbon fibre	20	11,8/2,9	89/18 **	1/0,7**	101°C
Victrex	PEEK 90CA30	PEEK	Carbon fibre	30	28	275	1,4	Tg 143°C, 342°C

* Polymer of same type

** Printed test specimens: along print/perpendicular to print direction

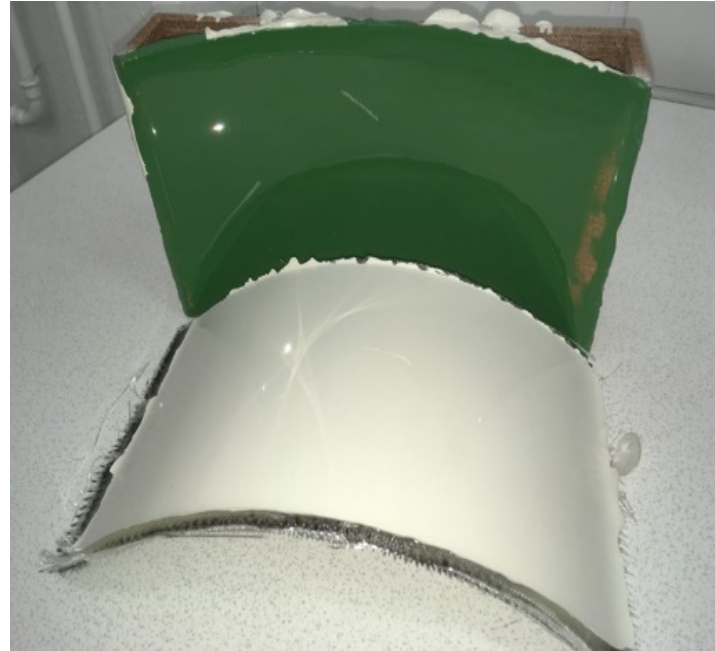
Thermoplastic biobased 3D-printing materials compounded at Centria

Manufacturer	Product	Centria modification	Tensile Modulus, (GPa)*	Tensile strength (MPa)*	Extension at break, (%)*	Tg, °C HDT, °C*
BrightPlus	BrightBio® LOIMU-K35	Added 20% spruce saw dust	1,76	40	22	Tg 57°C
BrightPlus	BrightBio® LOIMU-D55	Added 20% spruce saw dust	1,3	35	110	49°C
BrightPlus	BrightBio® LOIMU-C73	Added 20% spruce saw dust	3,2	66	5,2	Tg 57°C
Stora Enso	DuraSense® 3D Plus 50	Added neat PP, final fibre content 30 %				

*Properties of polymer without fillers

Printing at Centria

Robot assisted 3D printing of mould

UR10-robot, compressive type screw extruder, weight when unloaded was 6,5kg
Printing speed 100-200 g/h, 3 mm nozzle

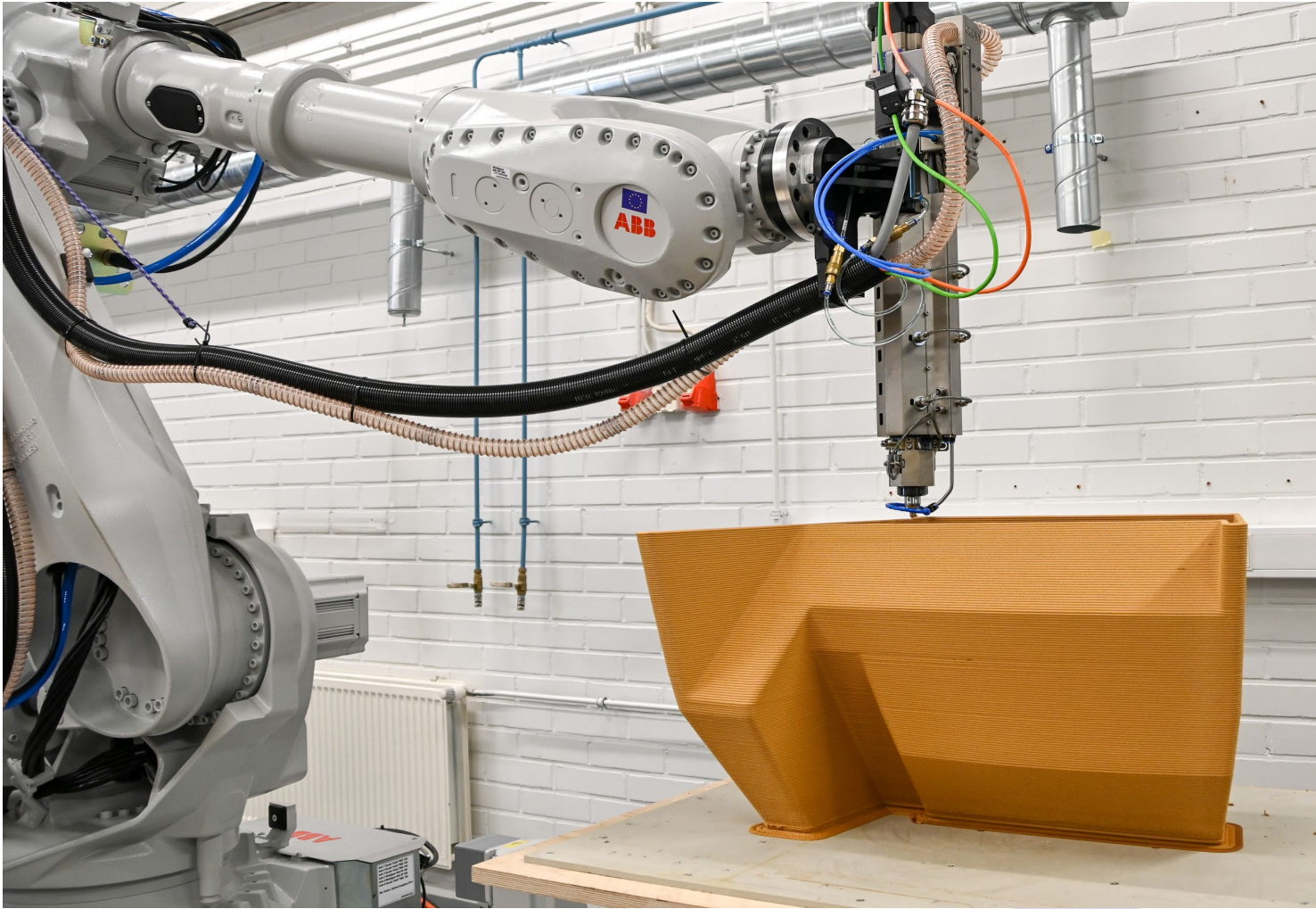
VENEPRINT

925 x 590 x 81 mm

VENEPRINT

**Kokkola
Karleby**

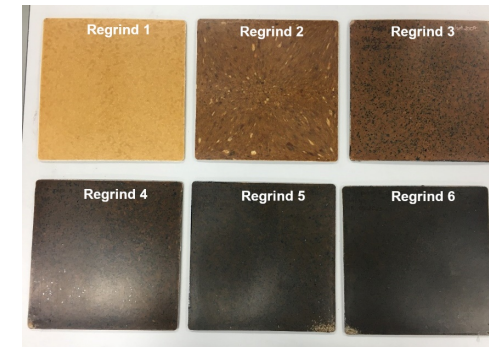
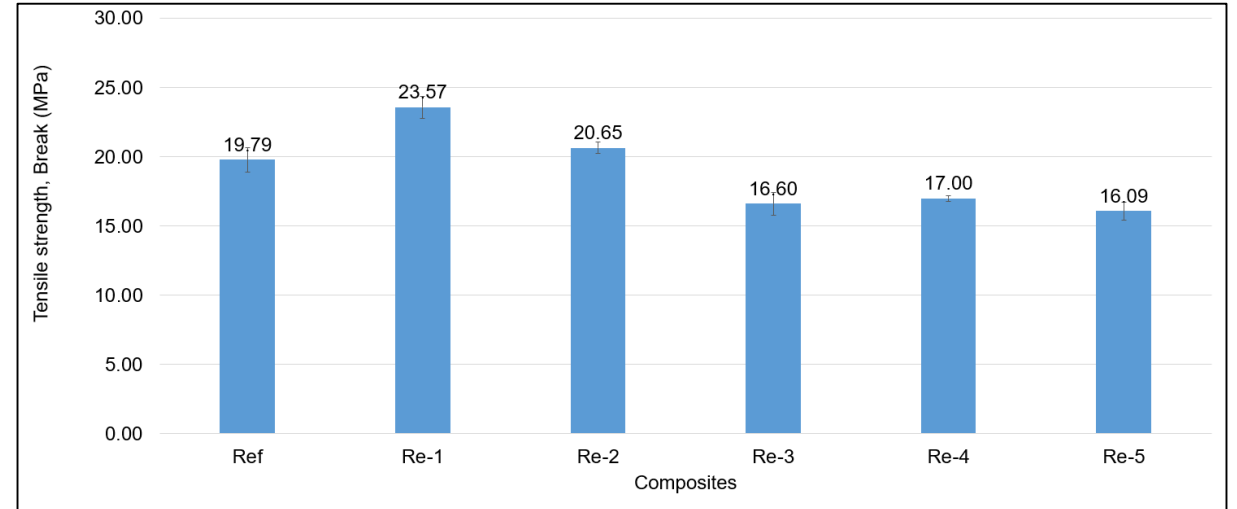
Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

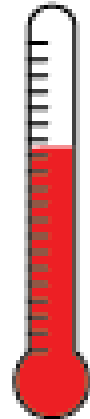
centria
Research and Development

Recycling of coated mould

- Multiple recycling
- The mechanical property after two recycling cycles remained same as virgin WPC

Reduction of impact on climate change

**Reduction by 3D printing mould
with WPC**

-62,3%

CO₂-equivalent

**Additional reduction
by recycling 3D printed mould**

-14,4%

CO₂-equivalent

Inventory: Ecoinvent 3.1. database in Simapro software LCA assessment method: ILCD midpoint+

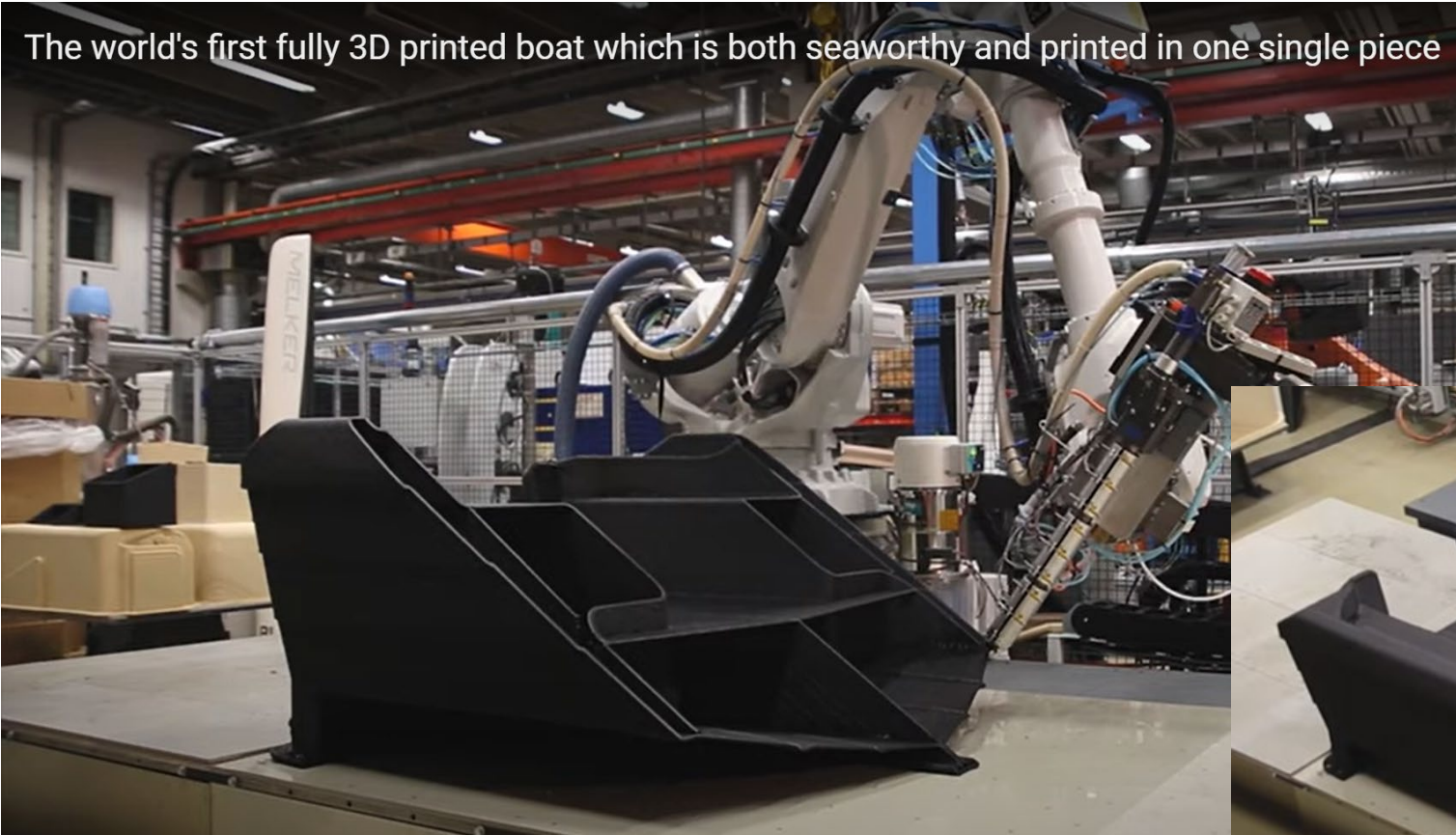
What others print?

VENEPRINT

VENEPRINT

The world's first fully 3D printed boat which is both seaworthy and printed in one single piece

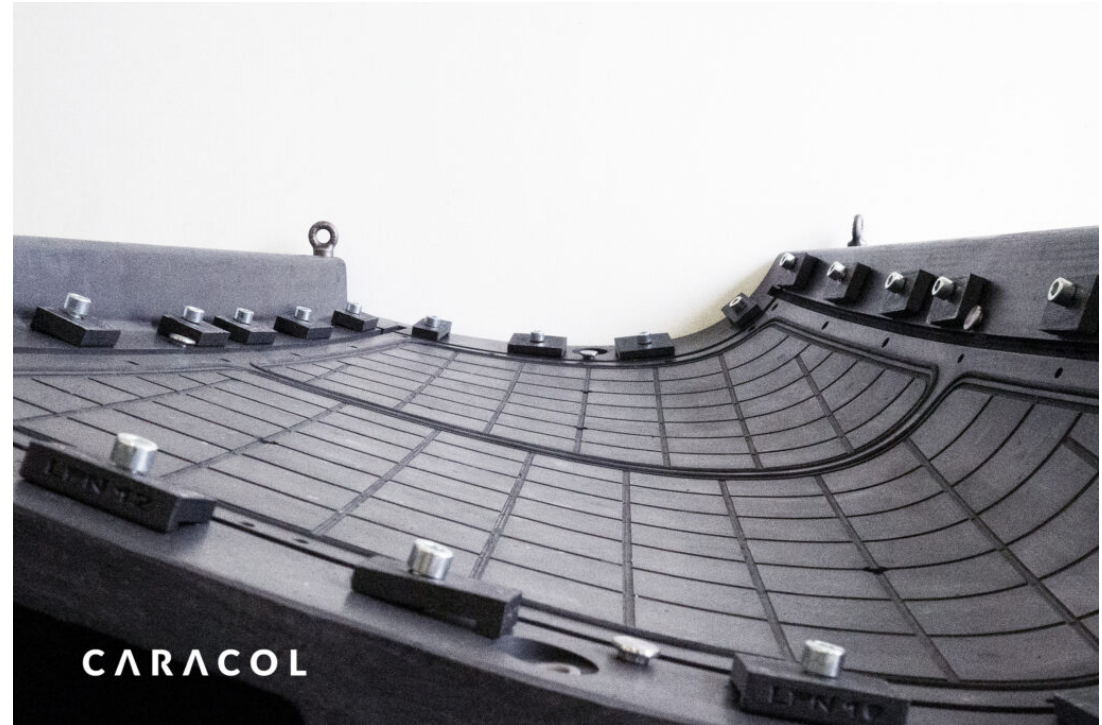

3D printed motorboat by RISE, cooperation with Pioner boats, Sweden

https://youtu.be/pccCQfLP_D0

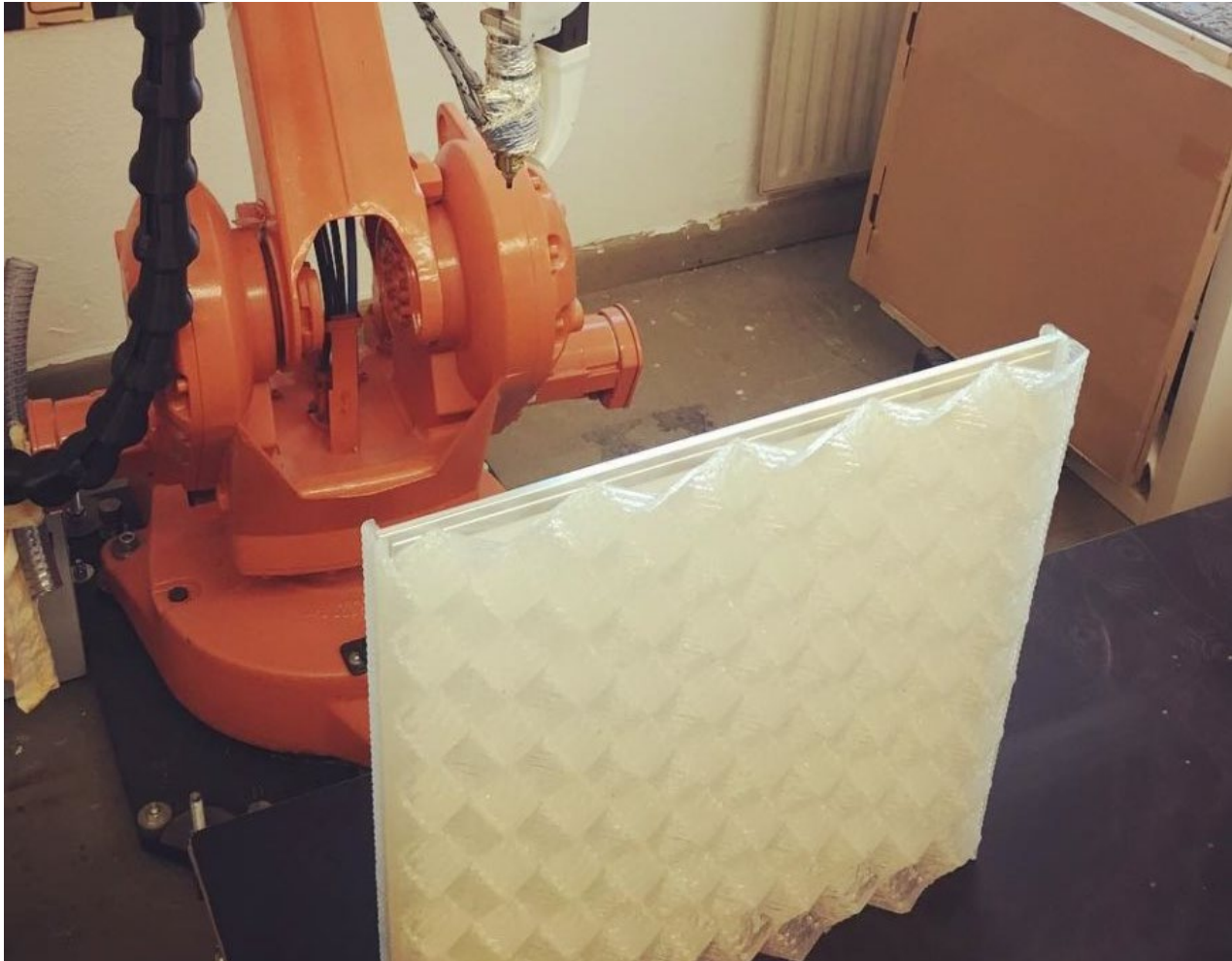
VENEPRINT

Mould for aerospace industry: completely digitalized and integrated workflow, the parts are printed in a single piece and finished with CNC milling, to achieve the applications' required dimensional tolerances of 0.1mm and surface roughness of 1.6 μm .

<https://caracol-am.com/large-scale-aerospace-tools/>

VENEPRINT

VENEPRINT

**Kokkola
Karleby**

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

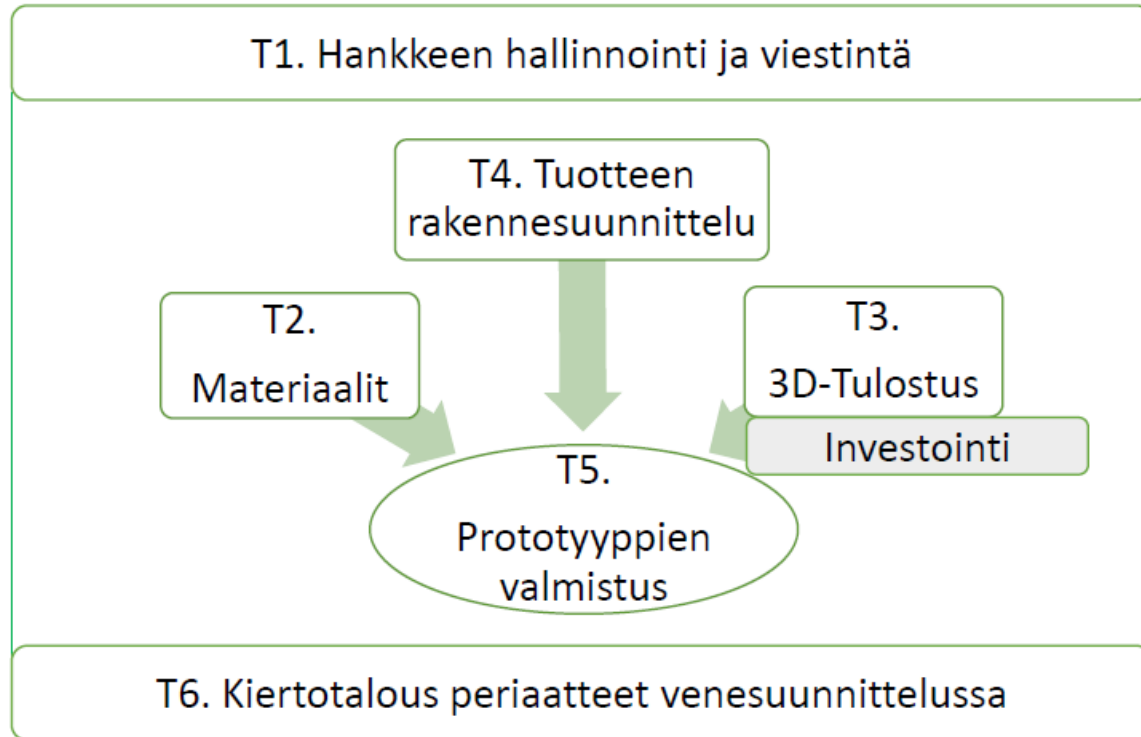
Euroopan unioni
European Union

centria
Research and Development

<https://caracol-am.com/beluga-3d-sailing-boat/>

Työsuunnitelma

- ✓ Valita/valmista 3D-tulostukselle ja **venemateriaaliksi sopivat kierrätettävät materiaalit**: mekaaniset ominaisuudet, säänkestävyys (UV, vesi, suola)
- ✓ **Suunnitella ja tulostaa 3 edustavaa esimerkkiosaa**
- ✓ Arvioidaan pintakäsittelytarpeita ja -menetelmiä.
- ✓ Arvioida 3D-tulostettujen osien **elinaikaiset ympäristövaikutukset ja elinkaarikustannukset**

Yhteistyössä ECOBOAT (Muova/VAMK) hankkeen kanssa luodaan uusia elinkaaripalvelukonsepteja

VENEPRINT

Kiitos!

Contact:
Centria AMK
TKI Coordinaatori
Egidija Rainosalo
egidija.rainosalo@centria.fi
+358 447250264

centria
Research and Development